

TONE SELIŠKAR:

Morje plaka.

Osebe: Slovenija. — Gorica. — Istra. — Dalmacija.
Jetnik. — Osveta.

Stene odra so prevlečene z narodnimi zastavami. Na sredi stoji precej visok steber, na katerem je slika Jadranskega morja (Dalmatinske obali). Steber je prevlečen s črnim ovojem. Pod ovojem pa je steber ovit z bršljanom in z rožami. Pred stebrom kleči Slovenija (starka), na levi strani stoji jetnik, poleg njega Dalmacija. Pred starko Istra, poleg nje pa Gorica.

Ko se zastor dvigne, je nekaj časa vse tiho. Osebe so obrnjene proti starki.

Slovenija (z žalostnim glasom):

Oj, veter tožni, veter dobro znani,
od ravnih njiv, poljan prostranih,
od strmih gor in senčnih gozdov —
od bratov srečnih in svobodnih!
Poglej na žalost in na deco mojo,
poglej te solze in verige tesne —
in morje naše, tiho plakajoče!

Gorica:

In brda naša vinska pokončana,
vasice strte, kroginkrog požgane!
Gorico našo tožno, razstreljeno!
Oj, veter, ali si gorje že videl
tako veliko kot pri nas je?
In te grobove naših mučenikov —
Goriško našo — vdovo zapuščeno?

Istra:

In skale sive, naša mesta,
to žalno Istro, bedni narod!
Si videl kdaj, da rod trepeče
v nasilju tujcev, lačnih naše zemlje?

Zbor:

Ojoj! Gorje, gorje!

Dalmacija:

In Reko našo, biser dragoceni,
Dalmacijo in južno solnce,

ki koplje tam se v morskih valih,
otoke naše blagodarne —
v Jadranu sinjem ladje zibajoče? —
In morje plaka, narod stoče,
po svoji zemlji bridko joče.

Zbor:

Gorje nad našo domovino,
gorje nad rodом in nad morjem,
gorje neznosno — črna žalost . . .

Jetnik:

Ah, kako so tesni ti okovi,
da roka krvavi, srce umira
v zaporih temnih in v zidovju mrtvem
na slamj borni, vlažni, gnili,
od svojcev daleč, daleč tam v tujini.
Zakaj vse to? Saj nismo hudodelci,
da nas love in gonijo umirat!
Svobodo so nam vzeli — našo srečo
in naša mesta, naše morje . . .
Pa še ni sita laška kača,
še plazi se in sika kakor zlobna,
ki brez srca je, vere in poštenja!
Oj, majka tožna, ti le plakaj
in toči solze po sinovih!
In narod ves naj k Bogu moli,
da se zasveti tam ob meji
svoboda in osveta strašna,
svoboda lepa — naše hrepenenje!

Zbor:

Svoboda lepa — naše hrepenenje.

(Za oknom se prižge mogočna luč, da pada svit na morje.)

Slovenija:

Kaj vidim? — Oj, to solnce je,
to ljubo, naše južno solnce,
ki koplje se v morja globini! —
Pozdravljeno, pozdravljeno!
O, glej, kako ljubó pošilja
nebeške, zlate žarke z neba

na nas, na morje in na brda,
na vso to zemljo — našo domovino!
Kako je toplo v srcih naših,
ko zremo te v nebes višavah,
kot da bi čuli pesem sladko,
oj, pesem rajsko, pesem o svobodi!
(V tem trenutku stopi na oder Osveta.)

Zbor:

Glej, majka, glej! Kdo prišel je
v svetlobi sinji v našo žalost?

Osveta:

Mir z vami, majka, in ti, deca!
Trpljenje vaše in gorje neznosno
privedlo me je k vam,
da vam izpijem solze bridke,
da vam prinesem zemlje in domove,
očete, brate in sinove;
da vam povrnem srečo izgubljeno,
Jadran slovanski, vašo zemljo sveto,
da vam prinesem vaše hrepenenje,
slovansko pesem in svobodo zlato!

Slovenija:

Kaj čujem?
Da nam izpiješ solze grenke?

Gorica:

Da, majka! In zemljó nam vrne našo!

Istra:

In brate naše, hčere in sinove!

Dalmacija:

Joj, majka, in morjé Jadransko
in pesem sladko in svobodo zlato!

Slovenija:

Resnično? Ali niso sanje?
Sai zdi se mi, da čujem sladke melodije,
iz zlatih strun vzbujene...

Povej mi, kdo si, ki darove nam prinašaš,
vse te darove krasne kakor rajske sanje?
Mordà poslanik božji si,
mordà junak mogočni — dej, povej!

Zbor:

Dej, povej, povej!

Osveta:

Poslanik nisem, tudi ne junak mogočni!
A znaj ti, majka in ti, deca moja,
da moja je oblast strašnejša
kot vseh junakov vaše zemlje,
kot kraljev vseh od vsega sveta:
Jaz sem Osveta vaša — tiho zaželena,
ki dajem moč, da se zdrobe okovi,
ki vam prinašam mir — svobodo zlato!

(Izgine.)

Slovenija:

Deca, deca, ali sanjam?

Jetnik:

Ne sanjaš majka, glej, roké —
zdaj proste so, da planem na sovraga!

Slovenija:

Joj, sinko — ti si prost! — To niso sanje?

Zbor:

Ne, majka, niso sanje, zlata je resnica!

Slovenija:

Li res? To niso sanje prazne?

Nič več nj žalosti mi v duši?

Nič več ni solz v očesu trudnem?

Oj, deca, deca, zdaj od sreče plakam!

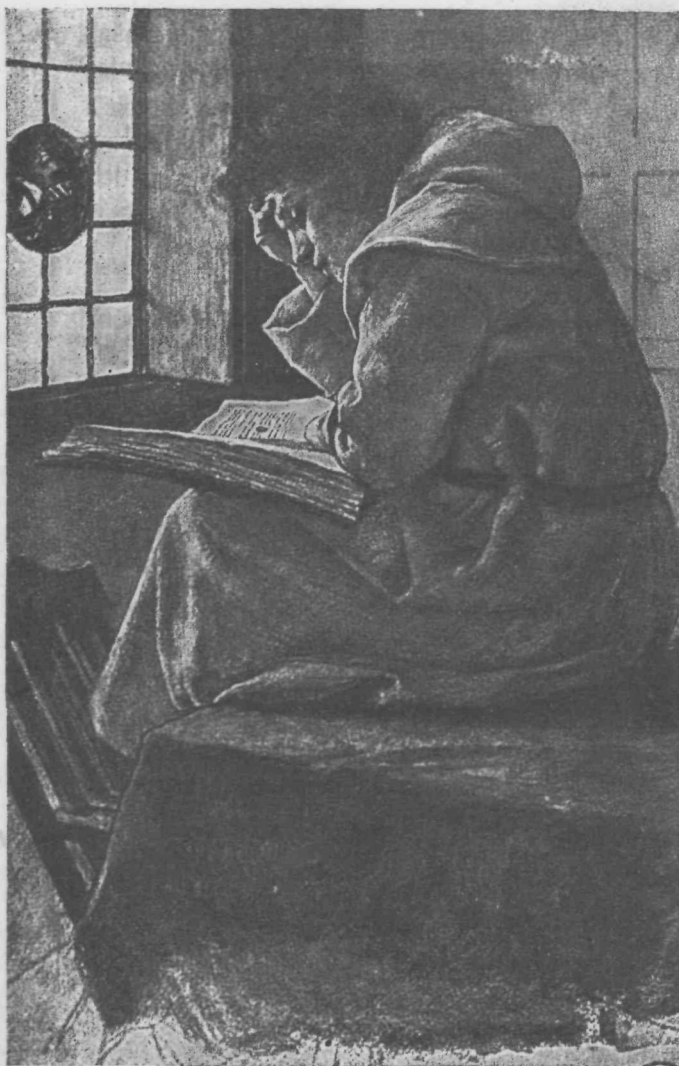
Zbor:

Zdaj odrešenje pride kmalu

in z njim svoboda zlata!

Zato le plakaj, plakaj v sreči,

ti majka naša — lepa domovina!

V SAMOSTANU